

सामाजिक सुरक्षा भत्ता कार्यक्रम सम्बन्धी धेरैजसो सोधिने प्रश्नहरू

१. सामाजिक सुरक्षा भत्ता कुन कुन वर्गका व्यक्तिहरूले पाउँछन् ?

उत्तर: नेपाल सरकारले हाल देहायका वर्गका नागरिकहरूलाई सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्रदान गर्दै आइरहेको छ ।

क्र.सं.	लाभान्वित वर्ग	भत्ता प्राप्त गर्न योग्य उमेर र अवस्था	मासिक रकम रु.	कैफियत
१	ज्येष्ठ नागरिक	अन्य: ७० वर्ष पुगेको	रु ४०००।००	
		कर्णाली: ६० वर्ष पुगेको	रु २६६०।००	
		दलित: ६० वर्ष पुगेको	रु २६६०।००	
२	एकल महिला	विवाह नगरी बसेका महिला: ६० वर्ष पुगेको	रु २६६०।००	विवाह भएमा त्यस्ता व्यक्तिको लगत स्वतः काटिने र निजहरूले भत्ता प्राप्त गर्ने छैनन् ।
		विवाह गरेका तर सम्बन्ध बिच्छेद भएका: ६० वर्ष पुगेको	रु २६६०।००	
		विधवा: पतिको मृत्यु भएका जुनसुकै उमेरका महिला (नागरिकता भएका)	रु २६६०।००	
३	पूर्ण अपाङ्गता	पूर्ण अपाङ्गता भएका	रु ३९९०।००	सियारी गाउँकार्यालयबाट 'क' वर्ग अर्थात् रातो रंगको अपाङ्गता परिचय पत्र प्राप्त गरेका जुनसुकै उमेरका नागरिकहरू
४	अति अशक्त अपाङ्गता	अति अशक्त अपाङ्गता भएका	रु २१२८।००	सियारी गाउँकार्यालयबाट 'ख' वर्ग अर्थात् निलो रंगको अपाङ्गता परिचय पत्र प्राप्त गरेका जुनसुकै उमेरका नागरिकहरू
५	लोपोन्मुख आदिवासी/जनजाती	लोपोन्मुख आदिवासी/जनजाती	रु ३९९०।००	बनकरिया, राउटे, सुरेल, हायु, राजी, किसान, लेप्चा, मेचे र कुसवडिया (पत्थरकट्टा, सिलकट, कुशवधिया, कुचबधिया) जातीका नागरिकहरू
६	बालबालिका	पाँच वर्ष उमेर ननाघेका देहाय वमोजिमका बालबालिका: कर्णाली अञ्चलका जिल्लाहरूका एक आमाका बढीमा २ बालबालिका देशभरीका दलित परिवारका एक आमाका बढीमा २ बालबालिका तथा नेपाल सरकारले तोकेको क्षेत्रको बालबालिका	रु ५३२।००	

२. सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कानून व्यवस्थाहरु:

- ❖ सामाजिक सुरक्षा ऐन, २०७५
- ❖ सामाजिक सुरक्षा नियमावली, २०७६
- ❖ सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्याविधि, २०७७

३. भत्ता पाउने व्यक्तिको उमेर गणना गर्दा के लाई आधार मानिन्छ ?

- ❖ सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने उमेरको गणना गर्दा सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्याविधि २०७७ को दफा ८ को उपदफा १ अनुसार भत्ता पाउने उमेर गणना गर्दा नेपाली नागरिकता प्रमाणपत्र (बालबालिकाको हकमा जन्म दर्ता प्रमाणपत्र)मा उल्लेख मितिलाई आधार मानिन्छ । सोही दफाको उपदफा ३ मा नागरिकता प्रमाणपत्रमा जन्मेको साल र उमेर उल्लेख भएको हकमा जारी मितिलाई आधार मानिने, यदि जन्मेको साल र महिना उल्लेख भए सोही महिनाको मसान्त मानि सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने उमेर गणना गरिन्छ ।

४. बाल पोषण भत्ताको लागि अस्पतालले प्रदान गर्ने जन्मको प्रमाण पत्र भए पनि हुन्छ ?

- ❖ हुँदैन । स्थानीय निकायले जारी गरेको जन्म दर्ता प्रमाणपत्र अनिवार्य पेश गर्नुपर्दछ ।

५. कुन कुन अवस्थामा सामाजिक सुरक्षा भत्ता लिन पाउँदैन ?

- ❖ सामाजिक सुरक्षा ऐन २०७५ को दफा १५ अनुसार तपसिलको व्यक्तिले सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने छैन ।
 - ❖ कुनै सरकारी वा सार्वजनिक पदमा नियुक्ति, निर्वाचित, मनोनित भएको व्यक्ति
 - ❖ सरकारी कोषबाट निवृत्तभरण पाइरहेका व्यक्ति
 - ❖ अन्य कुनै प्रकारले नियमित रूपले पारिश्रमिक, निवृत्तभरण, अवकाश सुविधा एवं अन्य सुविधा पाइरहेको व्यक्ति

६. कुनै व्यक्ति एकभन्दा बढि लक्षित समूहमा परेमा के सबै समूहबाट भत्ता लिन पाउँछ ?

- ❖ पाउँदैन । कुनै व्यक्ति एकभन्दा बढी लक्षित समूहमा परेमा त्यस्तो व्यक्तिले सबैभन्दा बढी रकम भएको एक समूहको भत्ता पाउनेछ ।

७. सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउनको लागि कहिले, कहाँ निवेदन दिनु पर्दछ ?

- ❖ सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउन योग्य भएका व्यक्ति आफु स्थायी रूपमा बासोबास गरि रहेको वडाको वडा कार्यालयमा आफै उपस्थित भै निवेदन दिन सक्नेछन । योग्य भए पछि तुरन्त निवेदन दिन सक्नेछ ।

८. सामाजिक सुरक्षा भत्ता लिइरहेका व्यक्तिहरुले पनि सामाजिक सुरक्षा परिचय पत्र नवीकरण गर्नुपर्दछ ?

- ❖ गर्नुपर्दछ । सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाइरहेका लाभग्राहीहरुले चालु आ.ब. मा सामाजिक सुरक्षा भत्ता निरन्तर रूपमा पाइ रहनको लागि चालु आ.ब. को साउन देखि कार्तिक मसान्त भित्र आफ्नो सामाजिक सुरक्षा परिचय पत्र नवीकरण गर्नको लागि निवेदन दिनुपर्दछ । नवीकरण नगरेमा चालु आ.ब. मा भत्ता प्राप्त गर्न सकिने छैन ।

९. सामाजिक सुरक्षा भत्ता वर्षमा कति पटक वितरण हुन्छ ? के हरेक महिना भत्ता वितरण हुन्छ ?

- ❖ हरेक त्रैमासिकमा एक पटक अर्थात् वर्षमा चार पटक भत्ता वितरण गरिन्छ । असोज, पौष, चैत्र र आसार महिनाको मसान्त भित्र सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गरिन्छ ।

१०. कुनै एक त्रैमासिकमा भत्ता वितरण गर्दा उपस्थित हुन नसकेको खण्डमा त्यस्तो व्यक्तिले अर्को त्रैमासिकमा भत्ता लिँदा पहिलाको त्रैमासिकको भत्ता लिन पाउँछ की पाउँदैन ?

- ❖ पाउछ तर सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणको लागि यस सियारी गा.पा.ले सम्झौता गरेको तपसिलको बैंकमा सामाजिक सुरक्षा परिचयपत्र आ आफ्नो वडा कार्यालयबाट प्राप्त सके पछि अनिवार्य बैंक खाता खोलेको भए सो खातामा सामाजिक सुरक्षा भत्ता बापतको रकम निकास जम्म भै रहेको हुन्छ भने सो बैंक खाता अनिवार्य रूपमा बर्षको एक पटक कारोवार गरेको हुनुपर्नेछ ।

तपसिल

वडा नं.	सामाजिक सुरक्षा भत्ता विभरणको लागि सम्झौता भएको बैंकको नाम र ठेगाना
वडा नं. १	कामना सेवा विकास बैंक, शाखा कार्यालय कैलाशनगर, सियारी १
वडा नं. २ र वडा नं. ३	एन आई सि एसिया बैंक, शाखा कार्यालय हर्नेया, सियारी ३ हर्नेया
वडा नं. ४ र वडा नं. ५	कृषि विकास बैंक, शाखा कार्यालय दयानगर, सियारी ४
वडा नं. ६ र वडा नं. ७	मेगा बैंक नेपाल, शाखा कार्यालय प. अमवा, सियारी ७

११. कुनै व्यक्तिको भत्ता परिवारको सदस्य वा नजिकको कुनै अन्य व्यक्तिलाई हस्ते गरी दिन मिल्छ की मिल्दैन ?
- ❖ मिल्दैन । हस्ते गरी वा नगरी सम्बन्धित व्यक्ति बाहेक अन्य व्यक्तिलाई भत्ता रकम वितरण गर्न मिल्दैन । रातो कार्ड पाएका पूर्ण अपाङ्गता भएका व्यक्तिको हकमा परिचय पत्रमा उल्लेखित निजको संरक्षकलाई तथा बालबालिकाको भत्ता निजको आमा वा अभिभावकलाई बुझाउन मिल्छ ।
१२. बैंक मार्फत भत्ता वितरण गर्नु भनेको के हो ?
- ❖ सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने लाभग्राहीहरूको नाममा बैङ्कमा व्यक्तिगत सामाजिक सुरक्षा बचत खाता खोली सोही खातामा स्थानीय तहले भत्ता वापतको रकम पठाइदिने र लाभग्राहीले आफ्नो इच्छा अनुसार रकम निकाल्न मिल्ने व्यवस्थालाई नै बैङ्क मार्फत भत्ता वितरण गर्नु भनिन्छ
१३. बैंक मार्फत भत्ता वितरण हुने बैंकमा समेत लाभग्राही उपस्थित हुनुपर्दछ ?
- ❖ बैंकमा खाता खोल्ने क्रममा उपस्थित भई खाता खोल्नु पर्दछ । बैंक खाता खुलेपछि बैंक खातामा रकम पठाइने भएकोले रकम निकाल्न चाहेको समयमा बैंकमा उपस्थित हुनुपर्छ ।
१४. बैंक खातामा जम्मा भएको रकम कुति समयभित्र निकालिसक्नुपर्दछ ?
- ❖ रकम निकाल्ने समय सिमा हुँदैन । तर बर्षको एक पटक सो खातामा लाभग्राहीले कारोवार गरेको हुनुपर्नेछ ।
१५. बैंकमा खाता खोल्दा कुनै रकम तिर्नुपर्दछ ?
- ❖ पर्दैन । स्थानीय तहले सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणको लागि सम्झौता गरेको सम्बन्धित बैंकमा लाभग्राहीले नागरिकताको प्रतिलिपी, हालसालै खिचेको पासपोर्ट साइज २ थान फोटो र वडा कार्यालयबाट जारी गरिएको सामाजिक सुरक्षा परिचयपत्र लिएर गए पछि शुन्य मौज्जातमा सामाजिक सुरक्षा खाता खोलिदिनु पर्दछ ।
१४. कुन कुन अवस्थामा भत्ता पाइरहेका व्यक्तिहरूको लगत कट्टा गर्नुपर्दछ ?
- ❖ देहायको अवस्थामा भत्ता पाइरहेका व्यक्तिको लगत कट्टा गर्नुपर्दछ :
 - मृत्यु भएमा
 - बसाइ सरी अन्यत्र गएमा
 - एकल/ बिधवा महिलाले अर्को विवाह गरेमा
 - बालबालिकाको उमेर ५ वर्ष पूरा भएमा
 - झुटा विवरण पेश गरी भत्ता लिएको पुष्टी भएमा
 - स्वेच्छाले भत्ता लिन नचाहेमा
 - परिचयपत्र नविकरण नगरेमा
१५. गलत व्यक्तिले सामाजिक सुरक्षा वापतको भत्ता रकम लिएमा वा गलत व्यक्तिलाई भत्ताको लागि सिफारिश गरेमा कुनै कारवाही हुन्छ की हुँदैन ?
- ❖ गलत व्यक्तिले झूठो विवरण पेश गरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता लिएमा सिफारिस गरेमा निजहरूबाट व्यक्तिले लिएको रकम असुल गरि निजहरूबाट बिगो बराबरको जरिवान असुल उपर गरिन्छ । त्यसैगरी गलत व्यक्तिलाई भत्ता पाउन योग्य भनि सिफारिश गरेमा त्यस्तो सिफारिश गर्ने पदाधिकारीहरूलाई कानून बमोजिम कारवाही हुन्छ ।

श्रोत : सामाजिक सुरक्षा ऐन २०७५, सामाजिक सुरक्षा नियमावली २०७६ तथा सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्याविधि २०७७